І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

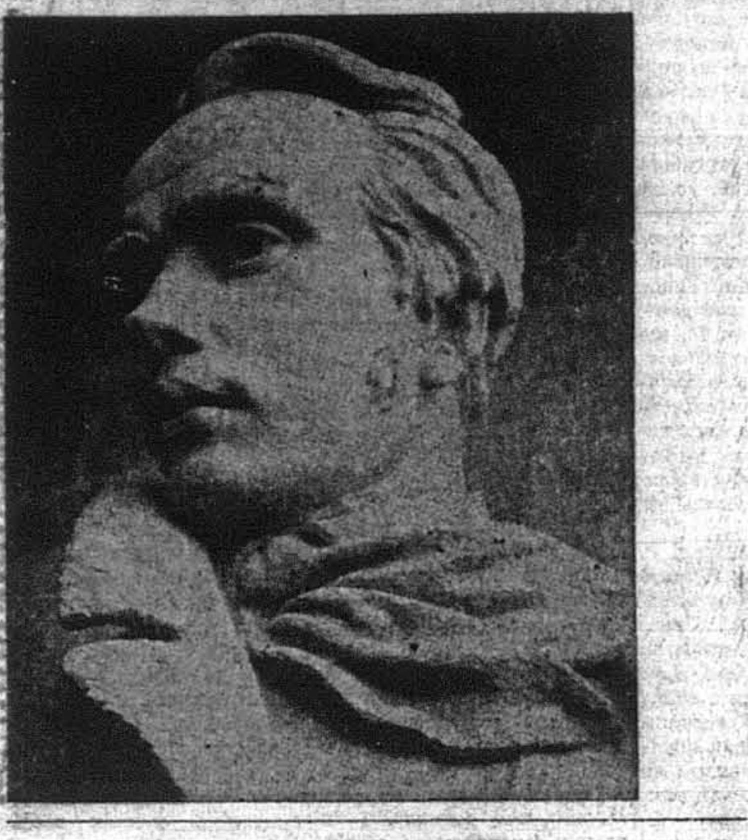
СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 47. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 11-го БЕРЕЗНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK TUESDAY, MARCH 11, 1975 No. 47. VOL. LXXXII.

БАГАТОЛЮДНІ МАНІФЕСТАЦІЇ ПРОТИ ПРОПАГАНДИВНИХ ВІДВІДИН СОВЄТСЬКИХ ЦЕРКОВНИКІВ ТА ПУБЛІЧНІ ПОВІДОМЛЕННЯ ПРО КОМУНІСТИЧНІ БЕЗПРАВ'Я В ПОНЕВОЛЕНІЙ УКРАЇНІ І ЗАКЛИКИ ДО АКЦІЇ ДЛЯ РЯТУНКУ УВ'ЯЗНЕНИХ І ПЕРЕСЛІДУВАНИХ ЖІНОК В УКРАЇНІ СУПРОВОДИЛИ ВІДЗНАЧУВАННЯ ШЕВЧЕНКІВСЬКИХ РОКОВИН В НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦІ МИНУЛОЇ СУБОТИ І НЕДІЛІ.

У роковини Шевченка: „Будеш, Батьку, панувати поки живуть люди...”!

ЗАПОВІТ

Як умру, то поховайте
Мене на могилі,
Серед степу широкого,
На Вкраїні милій:
Щоб лани широкополі
І Дніпро, і кручі
Було видно, — було чути,
Як реве ревучий!

Як понесе з України
У синєє море
Кров ворожу, отоді я
І лани і гори —
Все покину і полину
До самого Бога
Молитися... А до того —
Я не знаю Бога!

Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте,
І вражою злою кров'ю
Волю окропіте!
І мене в сім'ї великій,
В сім'ї вольній, новій,
Не забудьте пом'янути
Незлим тихим словом!

СКВУ В „НЮ ЙОРК ТАЙМС-І” ЗАКЛИКАЄ ДО ОБОРОНИ УВ'ЯЗНЕНИХ УКРАЇНСЬКИХ ЖІНОК В СССР

Ню Йорк. — В суботу, 8 березня, на сторінках „Ню Йорк Таймс-у” появилося півсторінкове платне повідомлення Секретаріяту Світового Конгресу Вільних Українців і Світової Федерації Українських Жіночих Організацій, в якому у зв'язку з Міжнародним Роком Жінки звертається увагу на долю українських жінок-в'язнів в тюрмах і концтаборах Совєтського Союзу, а одночасно закликається всіх людей доброї волі апелювати до партійних і урядових чинників СССР проголосити загальну амнестію для жінок-в'язнів в СССР, засуджених за їхні релігійні, політичні і соціяльні переконання. В заклику окремо згадується про таких українських-жінок-в'язнів, як Ірина Стасів-Калинець, Ніна Строката-Караванська, Ірина Сеник, Надія Світлична та Стефанія Шабатура. У повідомленні подано їхні фотографії і короткі біографічні дані, разом з інформаціями про те, де вони находяться ув'язнені.

Зацитувавши з декларації ОН про Міжнародний Рік Жінки 1975, Секретаріят СКВУ, Українські Церкви і СФУЖО закликають до практичного застосування вимоги декларації, щоб „започаткувати програму, спрямовану на здобуття політичної, соціяльної й економічної рівности жінок у всьому світі” та на забезпечення всіх потрібних прав. „З цієї нагоди, написано у повідомленні, — ми видаємо цей заклик від імени тих українських жінок, які потерпіли і продовжують терпіти переслідування (включно з довгим ув'язненням в тюрмах і концтаборах), за те, що вони були відвертими оборонцями прав і гідности людини, тому що виступили в обороні української мови і культури, з уваги на їхні релігійні переконання, чи навіть тільки тому, що відмовлялися засудити своїх чоловіків, переслідуваних совєтською владою за подібні переконання”.

Висловивши протест проти „порушування основних прав людини”, Українські Церкви, СКВУ і СФУЖО закликають совєтську владу проголосити в СССР загальну амнестію „для всіх жінок-політичних в'язнів в СССР з нагоди Міжнародного Року Жінки і здержати щодо них всякі дальші репресивні заходи”. Разом з цим Українські Церкви спільно з цими двома українськими найвищими громадськими репрезентаціями апелюють до урядів держав-членів ОН і всіх учасників заплянованих міжнародних конференцій, присвячених проблемам прав жінки у світі, щоб вони підняли питання і зайняли становище до справи переслідування жінок за їхні переконання.

Повідомлення закінчується закликом до „жінок і чоловіків у всьому світі долучити свої голоси в обороні несправедливо переслідуваних жінок в СССР, підписуючи додану петицію і надсилаючи її на адресу совєтських урядових чинників”.

Опубліковане в „Ню Йорк Таймс” повідомлення підписали представники Українських Церков: митрополит Максим Германюк від імени Української Католицької Церкви, митрополит Мстислав від імени Української Православної Церкви, д-р Л. Жабко-Потапович від імени Українських Протестантських Церков. За Секретаріят СКВУ повідомлення підписали президент СКВУ, о. д-р Василь Кушнір та генеральний секретар Юрій Шишко, а за СФУЖО — голова Федерації Степанія Савчук.

67 МІЛЬЙОНІВ ДОЛЯРІВ ДЛЯ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ТРАНСПОРТАЦІЇ

Олбані, Н. Й. — У середу, 5 березня, обидві Палати нюйоркської стейтової Леґіслятури проголосували призначити 67 мільйонів долярів для засобів масової транспортації міста Ню Йорку, тим запевняючи, що принаймні на кілька місяців кошти проїзду підземками, автобусами і передміськими поїздами залишаться на теперішньому рівні.

Нюйоркська громада відзначила роковини Т. Шевченка

Ню Йорк (в. л-ць). — В неділю, 9-го березня, ц.р. тут в залі Фешен Інституту відбувся великий Шевченківський Концерт, що його спільно зорганізували Комітет Об'єднаних Українсько-Американських Організацій Великого Ню Йорку — Метрополітальний Відділ УККА і Наукове Товариство ім. Шевчекна та в якому взяло участь біля 1.500 осіб публіки і 240 виконавців мистецької програми.

Концерт розпочав мішаний хор „Думка”, під диригентурою Семена Комірного та при фортепіяновому акомпаніменті І. Баскірка, виконанням Шевченкового „Заповіту”. Сольову партію виконував бас-баритон Андрій Добрянський. Тому, що це був „дебютовий” виступ С. Комірного перед українською публікою, як дириґента хору „Думки”, публіка вітала його щиро довготриваючими оплесками.

Святочну промову виголосив гість з Мюнхену, ректор Українського Вільного Університету проф. д-р Володимир Янів, який накреслив широку філософічну аналізу Шевченкових творів, зокрема творів революційних, які мали й мають сьогодні пряме відношення до визвольних процесів українського народу. Прелеґент відмітив, що „ми збудували для Шевченка пам'ятники, назвали його іменем вулиці і сквери, а черговим нашим завданням, зокрема завданням науковців, виповнити ідеями Шевченка серця наших західних приятелів”.

В першій частині мистецької програми виступила солістка-сопрано (вона ж солістка хору „Думка”) О. Новицька-Замята, яка виконала три пісні і одну, як надаток, на домагання публіки. Хор „Молода Думка”, що виступав у повному складі, під керівництвом С. Комірного і фортепіяновому супроводі О. Куйбіди, виконав дві пісні, збираючи чи не найбільше оплесків.

В другій частині мистецької програми виступив ще раз чоловічий і мішаний хор „Думка”, виконуючи чотири пісні. (Солісти хору Є. Титла, В. Тершаковець і Юрій Штогрин) і соліст Метрополітальної Опери бас-баритон Андрій Добрянський, який виконав п'ять пісень. Солістові акомпаніювала В. Ґерґарт. Оформленням сцени займався Т. Шевчук, а мистецьку частину підготовляв програмовий референт КОУАО Степан Чума. Концерт закінчено співом національного гимну.

І. СВІТЛИЧНИЙ, В. ЧОРНОВІЛ ТА І. ГЕЛЬ ЗНОВУ ПЕРЕВЕЗЕНІ ДО ТАБОРІВ. СУДИ У ЛЬВОВІ

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР) — У другій половині січня ц. р. Івана Світличного знову перевезли до Пермських таборів, а Вячеслава Чорновола і Івана Геля до Мордовських. Як вже повідомляла раніше українська преса, восени м. р. органи КҐБ привезли Світличного з табору до в'язниці у Києві, а Чорновола і Геля до Львова. Метою КҐБ було засобами посиленого тиску змусити тих українських патріотів покаятися. Ця проба не вдалася.

На Захід продісталися також точні вістки про політичні процеси у західніх областях України. Ще у вересні 1971 року Львівський обласний суд, у складі Л. Зібер, Рекуренко та Корнієнко, розглядав справу лікаря Семена Корольчука, 1930 року надження. Боронили Корольчука два адвокати, М. Мелик та Л. Фадоришев, а обвинувачував прокуратор П. Балочанін. Корольчука обвинувачували за статтею 62 КК УРСР („агітація або пропаґанда, ведена з метою підриву чи послаблення радянської влади, або вчинення окремих особливо небезпечних державних злочинів, поширювання з цією ж метою на-

(Закінчення на стор. 3-ій)

ТИСЯЧІ УКРАЇНЦІВ ДЕМОНСТРУВАЛИ В ПАССЕЙКУ І В НЮ ЙОРКУ ПРОТИ ПРОПАГАНДИВНИХ ВІДВІДИН СОВЄТСЬКИХ РЕЖИМНИХ ЦЕРКОВНИКІВ.

ТЕЛЕВІЗІЙНІ СТАНЦІЇ РЕПОРТУЮТЬ ШИРОКО ПРО МАНІФЕСТАЦІЮ В ПАССЕЙКУ

Ню Йорк, Н.Й., (зс) — „Ця група демонстрантів, в переважаючій більшості українці, уважають, що совєтські церковники замінили хрест на серп і молот”, сказав Арнольд Діяз у своєму заключному коментарі після 5-хвилинного репортажу про молитовну демонстрацію - віче в Пассейку, Н. Дж. в неділю, 9 березня. Репортаж Діяза передавала телевізійна станція СіБіСі (канал ч. 2) під час півгодинної програми новин в неділю в год. 6:30 вечора, повтар'яючи його цього самого дня в год. 11.00 вечора. Дещо короткий, хоч і не менш вичерпуючий репортаж передавала телевізійна станція ЕйБіСі (канал ч. 7) рівнож двічі цього дня під час вечірніх програм новин. Боб Міллер, кореспондент ЕйБіСі, закінчив свій репортаж про українську демонстрацію коментарем: „Іронією є це, що митрополит Філарет роджений в Україні”.

Обидві станції подали на вступі репортажів короткі фрагменти з відправ в російській православній катедрі свв. Петра і Павла в Пассейку, в яких взяли участь совєтські церковні діячі на чолі з митрополитом Філаретом та Ювеналієм. Слідували запити до митрополита Філарета про стан релігії в СССР. На запит Діяза чому переслідується жидів в Совєтському Союзі, митрополит Філарет відповів, що їм не забороняється практикувати релігію та що їхнє „обр'ядове життя залежне виключно від них самих”. У відповідь на запит чому українці демонструють, митрополит Філарет сказав, що „ці люди виїхали із Совєтського Союзу десятки років тому і вони зовсім непоінформовані про релігійні відносини сьогодні в СССР”.

Після інтерв'ю в церкві камери обидвох станцій показали уривки з молебня перед церквою, відтворюючи ціль і дух демонстрації а також із численних транспарентів. Крім цього, кореспондент Діяз перевів інтерв'ю з о. протопресвітером Т. Форостієм, парохом української православної церкви в Кліфтоні, в якому український священик звернув увагу на знищення українських церков в Україні, вказав на відсутність свободи релігії в СССР, заявляючи, що митрополит Філарет та інші члени очолюваної ним делеґації є звичайними вислужниками комуно - російського режиму.

„В Совєтському Союзі не буде свободи релігії так довго, доки не впаде тоталітарний комуно - московський режим”, закінчив свою відповідь о. Форостій.

МАНІФЕСТАЦІЯ В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк (ід). — В суботу, 8-го березня ц.р. відбулася тут маніфетація українців, завданням якої було вшанувати українських жінок-політв'язнів в СССР і запротестувати проти приїзду і фальшивих свідчень совєтської церковної делеґації. Плянована Служба Божа в катедрі св. Петрика, на жаль, не могла відбутися з огляду на те, що заряд Катедри відкликав в останній хвилині дозвіл на таку Службу Божу відправляти. Зібрані о год. 3-й по полудні, довідавшись про відмову правити Службу Божу, яку мав служити парох церкви св. Івана Христителя в Ірвінґтоні о. Павло Малюґа, ЧНІ, на пропозицію голови Комітету Дарії Степаняк, Асколь да Лозинського і Романа Зварича відмовили спільну молитву „Отче Наш” і відспівали церковний гимн „Боже Великий” та, сформувавши похід, вирушили до російської православної церкви, яка приміщується на 97 вулиці і 5-й евеню. В поході взяли участь священики: о Є. Новицький (офіційний представник Консисторії Української Православної Церкви в ЗСА), о. Л. Мудрий, о. М. Коханський, о. М. Вареник, о. В. Базилевський, о. Данилевич і о. І. Наконечний. Останній виголосив відповідну промову під російською православною церквою. Представником парохії св. Юра в Ню Йорку був о. Кристофор Войтина.

Не зважаючи на холод і сильний вітер, демонстранти пройшли 50 кварталів до 97 вулиці і залишилися аж до кінця маніфестації. Поліція не допустила демонстрантів під саму церкву, де представники цієї церкви вітали митрополита Філарета хлібом сіллю, і нікого не допустил. увійти до самої церкви. Демонстранти ввесь час держали американські і українські прапори та окремо написані транспаренти, які пояснювали ціль демонстрації.

П'ять чорних домовин, несених демонстрантами в часі походу, символізували знищені Українську Православну і Католицьку Церкви в Україні. Монахиня Мати Марія ЧСВВ, закована у кайдани при допомозі однієї з пань проходилась ввесь час біля церкви, в якій відправляли Молебень приїджі з СССР священики.

Демонстрація, яку зорганізував і перевів Об'єднаний Комітет Українських Жіночих Організацій в Ню Йорку у співпраці з Метрополітальним Відділом УККА, мала інформативно - протестний характер, Окремі особи роздали при тому багато тисяч інформаційних летючок з вияснениям цілі маніфестації. В маніфестації взяло участь 750 осіб.

Пассейк (зс). — Понад 2,500 вірних українських католицьких і православних парафій Пассейку, Кліфтону та довколишніх місцевостей північного Ню Джерзі відбули тут двогодинний молитовний похід - демонстрацію в неділю, 9 березня, на знак протесту проти делеґації совєтських церковників, які під проводом митрополита Філарета гостювали в місцевій російській православній церкві св. Петра і Павла.

„Борімся за український нарід і Церкву”, закликала Мати Марія, 87-літня сестра чину Сестер Василіянок, — „а тим перекінчикам — ганьба!”. Заклик мати Марії підхопили демонстранти, зібрані на площі в безпосередньому сусідстві церкви і осередку, в якому відбувався бенкет в честь митрополита Філарета та ще кількох членів делеґації, яка тієї неділі закінчила своє одномісячне турне по Америці на запрошення американської Крайової Ради Церков.

Похід, який оформився о год. 1-ій по полудні коло Української Централі, пройшов вулицями міста — понад десять кварталів — до площі на розі Третьої і Монро вулиць. Під час походу як і під час молитовного віча, молоді члени Пласту, СУМА та місцевих Відділів СУА роздавали летючки в англійській мові, в яких подавалось інформації про причини протестаційної акції. Похід і молитовне віче зорганізував спеціяльний Громадський Комітет, створений з рамени місцевого Відділу УККА, очолюваного проф. Северином Палидовичем, який і проводив вічем. Похід очолювали пархи місцевих українських католицької і православної церков, о. крилошанин В. Білинський та о. протопресвітер Т. Форостій. Священики сусідніх парафій обох церков, серед них о. крилошанин Я. Шуст з Бріджпорту та о. І. Наконечний з Мейплвуду, долучилися до походу та взяли участь в молебні, що його відправили спільно о. Білинський і о. Форостій на площі перед церквою, де гостювали совєтські церковні діячі. Українські, американські та церковні прапори і справжнє море транспарентів — від великих, які протестували проти знищення українських Православної і Католицької Церков, до малих портретів кардинала Йосифа Сліпого і Валентина Мороза — заляли вулиці Пассейку в цей холодний, сонячний день, притягаючи увагу багатьох громадян, що якраз виходили з церков. Фотографи місцевої і позамісцевої преси, як рівнож телевізійні камери станцій СіБіЕс та ЕйБіСі, метушились, щоб задокументувати найважливіші моменти демонстрації і молитовного віча.

„Гіпокрити і вислужники атеїстичного режиму не сміють обманювати нас про свободу релігії в СССР — в цій тюрмі народів, яка не визнає жадних прав”, — говорив проф. Палидович, відкриваючи молитовне віче. Демонстранти з прапорами і транспарентами уставилися півколом на площі, а отці приступили до відправи жалобного молебня. Дві чорні домовини символізували знищені українські Православну і Католицьку Церкви. В заключній молитві, о. Форостій згадав прізвища багатьох мучеників за віру, яких комуністичний режим винищив. Опісля слідували короткі промови Еви Піддубчишин, мати Марії, д-ра Лева Рудницького, з рамени Товариства за Патріярхальний Устрій Помісної УК-Церкви, ред. Василя Пасічняка, Данила Марчишина, який промовляв в імені всіх етнічних груп стейту Ню Джерзі, Олі Гнатейко, яка цитувала сенатора Джеймса Баклі про переслідування віруючих в СССР. На закінчення демонстрації К. Ваньо, заступник голови місцевого Відділу УККА, відчитав резолюцію, в якій засуджено переслідування в Совєтському Союзі та відвідини церковників, які є „вислянниками та вислужниками атеїстичного режиму”. Відспіванням „Боже Великий” закінчено маніфестацію - віче, а демонстранти вирушили походом в поворотну дорогу до Української Централі, де вони розійшлися. Маніфестація, яка була взірцево зорганізована, пройшла без інцидентів.

На запит цього кореспондента, які його враження з турне по Америці, митрополит Філарет відповів, що зустрічі були „цікаві”, хоч „демонстрації далися нам в знаки”.

З Москви „видворено” о. Дмитра Дудка

Москва. — Священика Російської Православної Церкви о. Дмитра Дудка, який ще донедавна був парохом Преображенської церкви у Москві, позбавлено не тільки цієї парафії, але й перенесено до села Кабанова, 200 кілометрів від Москви. Причина „опали” о. Д. Дудка була в тому, що він критикував совєтську атеїстичну практику, а одночасно виступав проти політики епізменту московської патріярхії з совєтським атеїстичним режимом. Церковна влада вела в його справі слідство, враховуючі той факт, що проповіді о. Дудка на цю тему в церкві стягали велике число вірних, головно молоді, що можна думати, не було ніяк до вподоби ні цій владі, ні поліційним чинникам КҐБ. На основі „слідства” патріярхальної канцелярії, о. Дудка зняли з парафії, і, як тепер інформують, взагалі усунено з Москви. Не зважаючи на значну віддаль між Москвою і селом Кабановим, колишні вірні о. Дудка продовжують його відвідувати і втримувати з ним контакт.

В лютому рівень безробіття далі виносив 8.2 відсотка

Вашинґтон. — Департамент праці повідомив, що хоча в лютому додаткових 540,000 робітників втратили працю, то рівень безробіття далі залишився на 8.2 відсотка всієї робочої сили, бо в той самий період часу коло 580.000 осіб, переважно жінок і молодих людей, перестали активно шукати за роботою і тому більше не зараховуються до робочої сили. Пресовий секретар Білого Дому Рон Нессен минулої п'ятниці, 7 березня, заявив, що ця нова статистика Департаменту праці вказує на дальше погіршення економічної рецесії та що безробіття може ще більше зрости в наступних місяцях.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає
P.O. Втх 346 Jersey City, N.J. 07303

У Шевченкові Роковини

Щорічні відзначування та святкування роковин великих подій нашої історії, зокрема таких, як роковини проголошення української державної незалежности в січні та Шевченкові роковини в березні, мають для поневоленого українського народу на рідній землі, як і для вільних українців на поселеннях, подібне значення і вартість, як їх мають оази з цілющою водою для спрагненого мандрівника в пустелі, чи маяки рятунку для корабельних розбитків на бурхливих хвилях океану.

Це відноситься в першу чергу до святкувань роковин Шевченка. Він бо своїм пламенним словом врятував націю від загибелі, перетворив „незрячих гречкосіїв" у вольних людей та вказав їм мету і шлях до неї.

Відомий наш шевченкознавець проф. Павло Зайцев назвав свого часу Тараса Шевченка „несамовитим". Справді бо, немає на світі другого мужа, який дорівнював би „несамовитій" геніяльності Шевченка. Здається, що немає ані особистої, ані національної та вселюдської проблеми, яка не мала б не тільки свого віддзеркалення, але і своєї розв'язки у справді вічно актуальній творчості Шевченка. Цитатами його слів можна з однаковим успіхом і точністю характеризувати минуле, сучасне і майбутнє, як і своє „Послання" він звернув „До живих, мертвих і ненароджених". Його творчість, це — можна б сказати — один великий,найбільш переконливо обґрунтований і геніяльно з'ясований заповіт.

В Україні, як і на поселеннях українці по різному відзначають Шевченківські роковини: святочними промовами, доповідями, деклямаціями його творів та співом музичних композицій до його слів, науковими конференціями тощо. Це добре, але було б ще ліпше, якщо б ці Шевченкові роковини відзначав ще й кожний з нас та кожна наша родина читанням Шевченкового „Кобзаря", і читанням не тільки в той один день, але завжди, щоб цей „Кобзар" не тільки на словах під час святкових академій і концертів, але й на ділі і практиці кожного дня був для нас справжньою „національною біблією". Від Шевченкових слів — за словами Пантелеймона Куліша — вже його сучасниками „язики мудрости запалювались над чолами" і в цій творчості для всіх поколінь, як — за словами самого ж Шевченка — „в своїй хаті своя воля і правда і сила". Аби тільки ми вміли і хотіли з них користати.

„Все готове" для капітуляції Заходу

В газеті „Известия" з 27 лютого була опублікована стаття головного редактора тієї газети Л. Толкунова на тему: „Важливий напрямок розрядки: успішно закінчити другий етап загальноевропейської конференції". Вже з самого заголовку можна зорієнтуватися в змісті статті, але суть справи в поданих там інформаціях. Розповідаючи про підготовчу працю чотирьох комісій в Женеві — т. зв. другий етап загальноевропейської конференції —, Л. Толкунов пише, що комісії практично закінчують опрацьовувати документи, які має розглядати і схвалити заключна сесія конференції у Гельсінках. Він зокрема вказує на те, що досягнуто повного погодження, коли йдеться про документ, що говорить „про основи европейської безпеки і принципи відносин між державами в Европі". Конкретно, йдеться тут про „такий дуже важливий пункт, як принцип непорушности складених післявоєнних кордонів", тобто схвалення існуючого політичного статусу кво в Европі.

Домовлення досягнуто на відтинку співробітництва в економіці, торгівлі, науці і техніці та охорони довкілля. Узгіднено, — твердить Толкунов, — також питання співробітництва в справах забезпечення пальним, в тому й атомової енергії. Якщо існують ще труднощі, то вони є в справах відомої вимоги „вільного обміну ідеями і людьми" з боку Заходу. Л. Толбунов твердить, що західнім державам йшлося про „узаконення засади про право вмішуватися у внутрішні справи держав, прикриваючи свої претенсії псевдодемократичними мотивами".

У цьому останньому питанні, у висліді „твердости совєтської дипломатії", західні держави є на шляху до далекойдучих поступок, якщо вірити твердженням совєтського редактора. В контексті всіх інших заяв на Заході можна припустити, що ці твердження Толбунова мають свою реальну основу і що фактично Захід зрезиґнує зі своєї останньої передумови, що її він поставив, погоджуючися взяти участь у загально - европейській конференції для справ безпеки і співробітництва.

Закінчуючи свою статтю, Л. Толбунов широко інформує також про своє перебування у Гельсінках і про те, що там якраз закінчується приготування приміщень до кінцевої сесії Европейської конференції. Він пише, що там вже все „готове" і до цього можна б тільки додати . . . для капітуляції Заходу!

Кіссінджер почав переговори на Близькому Сході

Єрусалим, Ізраїль. — В неділю, 9 березня, сюди прибув державний секретар ЗСА Генрі Кіссінджер, який тількищо закінчив переговори з єгипетським президентом Анваром ель-Садатом і єгипетським міністром закордонних справ. Кіссінджер привіз, як інформують, специфічний плян і пропозиції єгипетського уряду щодо передумов і змісту дальших переговорів з Ізраїлем. Ніяких деталів про єгипетські пропозиції досі не подано до відома. В Ізраїлі Кіссінджер поінформував ізраїльський уряд про вимоги і пропозиції Єгипту упродовж дводенних зустрічей з ізраїльським прем'єр-міністром Іцаком Рабіном, міністром закордонних справ та міністром оборони. Ситуацію ускладнює постава сирійського уряду, тим більше, що Кіссінджерові не пощастило переконати сирійського президента Гафеза аль-Ассада під час зустрічі по дорозі з Єгипту до Ізраїля, щоб сирійський уряд припинив опозицію до сепаратних переговорів і договорів між Єгиптом та Ізраїлем. Ізраїльські пропозиції Кіссінджер доведе до відома єгипетському президентові Садатові після повороту до Єгипту 11 або 12 березня. У міжчасі, по закінченні розмов в Єрусалимі, Г. Кіссінджер вилетів до Анкари, де переговорюватиме з турецьким урядом в справі Кипру.

Лука Луців

Т. ШЕВЧЕНКО ПРО ЗАПОРІЗЬКУ СІЧ

Окупаційна московська влада в Україні з надзвичайним поспіхом старається русифікувати свої поневолені народи, в першу чергу свого „молодшого брата" — український нарід. Ще кілька років тому схвалено було постанову про створення „хортицького заповідника", але минає 10 років, і цей проєкт зовсім „призабувся". (В. Чапленко. До двохсотих роковин скасування Січі Запорізької — „Свобода", 26 лютого 1975). Двістірiччя міста Олександрівського (тепер Запоріжжя) відзначено в 1970 році. Очевидно, що червона Москва не буде відзначати 200-річчя касування Січі, але ж вона плянувала ще недавно створити хортицький заповідник, а тепер закинула цей плян, бо боїться пригадувати українському народові його славну Запорозьку Січ, яка майже двісті років була його оборонцем проти трьох його ворогів - сусідів — татар, поляків і москалів (Т. Шевченко вживає тільки слова москаль — і ні разу не вжив слова „росіянин").

Т. Шевченко ціле своє життя уважав Запорозьку Січ за символ волі українського народу. Він в поемі „До Основ'яненка" (1839 р.) турбується тим, що „нема Січі", що „не вернуться запорожці", і що „обідрана Україна понад Дніпром плаче".

В поемі „Іван Підкова" (1839 р.) в „Україні лихо танцювало", „було добре колись жити на тій Україні", бо „були запорожці", які „вміли панувати".

В поемі „Сліпий („Невольник", 1845 р.), старий козак уважає Запорозьку Січ за найкращу школу життя і висилає свого приймака Степана на Запоріжжя, щоб там відбув цю школу життя, бо „і на чужі люди подивитись, як живуть: чи орють, чи на неораному сіють, і просто жнуть, і немолоченеє віють, та як і мелють, і їдять, — все треба знать".

Щоб все те збагнути, радить старий козак своєму приймакові Степанові:

А коли хочеш, сину, знать,
Де лучче лихом торгувать,
Іди ти в Січ; як Бог поможе,
Там наїсися всіх хлібів.
А я їх їв.
І досі нудно, як згадаю!..

Старий козак висилає Степана на Січ, щоб там „набрався козацького звичаю", щоб „побачив світа, не такого, як у Братстві". Коли ж Степан вернувся сліпим з неволі, розмовляв зі своїм опікуном „про козацьку славу, згадували Запорожжя і співали про Чалого Саву".

Шевченків твір про цих запорожців не може подобатися сьогоднішнім окупантам України, бо сліпий Степан оповідає своєму прибраному батькові такі речі, яких доконували московські комуністи і тепер, в Україні. Він каже:

Отак, тату! — Я щасливий,
Що очей не маю.
Що нічого того в світі
Не бачу й не знаю.
Ляхи були — усе взяли,
Кров повипивали!..
А москалі і світ Божий
В путо закували!

В Орській кріпості в 1847 році написав Шевченко поему „Іржавець", яка цікава тим, що в ній український поет став по боці гетьмана Івана Мазепи в його боротьбі проти царя Петра І. В цій поемі Шевченко прославляє запорожців, які, втікаючи зі знищеної з наказу Петра І Запорозької Січі, не могли нічого з собою взяти, тільки взяли з січової церкви образ Матері Божої. Запорожці - втекли під владу кримського хана. Хан

Заказав запорожцям
Церкву будувати,
У наметі поставили
Образ Пресвятої
І крадькома молилися...

Запорожцям не добре жилося під татарином, та ще гірше тоді було в Україні під владою Петра І після трагедії під Полтавою. Запорожці

Умивались небожата
Дрібними гіркими...
Аж поки та Матер Божа,
Заплакала з ними.
Заплакала Милосерда,
Неначе за сином.

Бог зглянувсь на ті сльози і на Україну, і запорожці могли після смерти царя Петра І вернутися на Україну.

Вернулися запорожці,
Принесли з собою
В Гетьманщину той чудовий
Образ Пресвятої;
Поставили в Іржавиці
В мурованім храмі
Отам вона й досі плаче
Та за козаками.

Шевченко і в цій поемі малює історичне тло. Він пише:

Розказали кобзарі нам
Про войни і чвари,
Про тяжкеє лихоліття...
Про лютії кари,
Що ляхи нам завдавали —
Про все розказали.
Що ж ділось по Шведчині,
То й вони злякались,
Оніміли з переляку,
Сліпі небораки.
Отак її воєводи
Петрові собаки,
Рвали, гризли...

І тепер гризуть і рвуть Україну теперішні московські собаки Брежнєва. Вони дозволяють відзначувати 200-річчя заснування міста Олександрівського, але не думають організувати хортицький заповідник, хоч ще в 1965 році була схвалена урядова постанова про цей січовий заповідник.

З повищого виходить, що імперіялістична Москва швидким темпом береться здійснювати свою програму знищити український нарід як самостійну націю. Такі пляни мав і царський уряд, але йому це не вдалося, віримо, що і червоним московським шовіністам - імперіялістам — це не вдасться.

Д. Петрівський

ЗАПОВІТ Т. ШЕВЧЕНКА

(Авторство музики)

Взимку 1845 року, гостюючи у свого великого приятеля лікаря Андрія Иосиповича Козачковського в Переяславі на Полтавщині, Шевченко захворів на тяжке запалення легенів, і на перший день Різдва, 25 грудня написав свій безсмертний Заповіт — вияв палкої любови до своєї поневоленої батьківщини України та її поневоленого люду; протесту проти поневолення і заклик до боротьби за волю. Вже за життя Т. Шевченка, а особливо після його смерти, цей його твір викликав серед свідомих українців великий відгомін та зацікавлення. А коли в 1870 році в Полтаві учитель Гордій Гладкий написав музику до цього твору, музику, що своїм змістом — красою, могутністю та урочистістю відповідала змістові тексту, Заповіт стає нашим другим національним гимном, і з надзвичайною швидкістю шириться не лише в Україні, а й по всіх місцях розселення українців.

Співають його на тодішніх напівлеґальних українських сходинах, концертах; співає його українська студентська молодь, а особливо учні вчительських та духовних семінарій. Треба підкреслити, що своєю красою й мелодійністю музика Заповіту Г. Гладкого дуже легко затямлюється. Пригадую собі, як в 1903 році ми, учні Полтавської бурси (нижча духовна школа), що взагалі пристрасно любили спів, вперше десь почувши Заповіт, у вільний вечірній час, без викладача співу, без нот, менше як за півгодини з захопленням співали (і то дуже добре) цю нову, перед тим незнану нам пісню.

З пробудженням у 1917 році українського національного життя Заповіт стає невід'ємною програмовою частиною проявів українського руху: співом Заповіту членами і присутніми (біля 1500 душ) відкривається 19-го квітня 1917 року Український Національний Конгрес у Києві; Заповітом закінчується на Софійській площі Військовий З'їзд; в Катеринославі величезний хор, разом з учасниками співає Заповіт на маніфестації з приводу 3-го Універсалу; і таких прикладів можна було б навести багато.

Свою музику до Заповіту Гордій Гладкий написав для чоловічого хору в тональності соль мінор, з сі бемоль 2-ої октави в перших тенорів і з соль великої і контроктави в басів. Можливо, що стимулом до такого розмаху була наявність у Полтаві завжди дуже добрих хорів; полтавський Архиєрейський хор під дириґуванням Горянова з кінця минулого століття аж до 1917 року вважався по кваліфікації п'ятим хором на цілу колишню Росію; а хор Духовної семінарії за мого часу (на всі 600 учнів) нараховував понад 200 співаків з голосами, для яких вокальних труднощів не існувало.

При загальній красі всіх партій звертає на себе увагу партія баса, що в певнім сполученні на початку з баритоновою, є окремим, дуже ефективним сольовим твором, і мабуть так і виконував Заповіт у Лондоні світової слави співак бас Ф. Шаляпін. Чи не варто б і нашим басам-концертантам при виступах перед чужинцями включати в програму Заповіт у їхніх мовах.

Завдяки музиці Гордія Гладкого Заповіт став нашим другим національним гимном, став широковідомим улюбленим. Але, на превелике диво, широкий український загал і на сьогодні майже нічого не знає, не чув і не чує про Гладкого, як про творця музики Заповіту. Сталося це тому, що музику до Заповіту Гордій Гладкий написав в добі, коли якраз розпочалася люта нагінка на українство і на українців у тодішній Росії, і Г. Гладкий, як державний урядовець-учитель, щоб не наражатись на великі прикроці, при першому виданні Заповіту зазначив своє авторство лише однією буквою Г., що при дальших виданнях і зовсім зникла. А через це Заповіт з його суто-українською мелодією стали вважати народною піснею, а це заохочувало і ніби давало право на так звані гармонізації чи аранжування.

Приблизно в 1910 році Г. Маркевич видав у Полтаві малим накладом поштові картки з партитурою Заповіту, зазначуючи авторство Гордія Гладкого, але вони також скоро зникли з обігу. В роках 1917-1919 першим з'являється Заповіт на мішаний хор з зазначенням як автора К. Стеценка; за ним, також на мішаний хор — Я. Степового, за ним, на чоловічий хор — О. Кошиця, і, здається, останнім — М. Левицького на мішаний хор. Все це фактично є музика Гордія Гладкого з деякими змінами, і обов'язком всіх згаданих наслідувачів, якщо вони про це знали, було зазначити першим прізвище Г. Гладкого, а потім через риску своє, як це звичайно робиться, і як це робив Ф. Колесса, переробляючи сольові твори М. Лисенка для виконання мішаним хором: М. Лисенко-Ф. Колесса.

З окремих наслідувачів О. Кошиць, обнизивши партитуру на один тон, зробив невелику зміну в басовій партії, ще менші — в другого тенора і баритона, і Заповіт в цілому залишився урочистим гимном з можливістю масового співу. Заповіту в редакції Я. Степового мені не довелося ні бачити, ні чути.

Щодо Заповіту в редакції К. Стеценка, то прийдеться пригадати, що у всіх мистців були і є твори і сильніші і слабші: кантата „Умер поет"

(Закінчення на стор. 3-ій)

На День Жінки

У пов'язанні з Міжнародним Роком Жінки, день 8-го березня 1975 р. проголошений Секретаріятом Об'єднаних Націй ДНЕМ ЖІНКИ у світі.

Уряд СССР уже від років використовує цю дату для пропаґанди, головним мотивом якої є рівноправність жінки в Совєтському Союзі і пов'язані з нею, але неіснуючі привілеї.

Натомість уряд УССР стосує до української жінки беззаконне судівництво, оперте на засаді збірної родинної відповідальности, і у висліді того існують — безосновні арешти жінок, відбирання дітей від засуджених і розлука родин, слідство з тортурами арештованих для вимушення зізнань або покаянних заяв, високі виміри кари, неспівмірні до неіснуючих або незначних провин, вивози для відбування присудів поза межами України, нелюдські умовини в тюрмах і таборах, пов'язані з голодом, браком медичної допомоги та заборонами — зв'язків із рідними, харчових і одягових посилок, вживання рідної мови, поселювання у віддалених місцевостях після відбутої кари. Усі названі тут практики — негуманні. Вони є запереченням Прав людини, зокрема засади Універсальної Декларації Людських Прав. Це переслідування української жінки оперте на її національній приналежності і є загрозою для існування й росту українського народу.

Тому обов'язком українців у вільному світі — стануги в обороні переслідуваної, але нескореної жінки на Рідних Землях і на територіях заслання, зокрема в тюрмах і таборах. Нехай День 8-го березня 1975 р. стане початком нашої дії в її користь!

Закликаємо і просимо організувати й підтримувати демонстрації з вимогою амнестії для жінок - політв'язнів, висилати петиції зі збірними підписами до ОН на руки ген. секретаря Курта Вальдгайма, на руки ген. секретаря Міжнародного Року Жінки Гельві Сіпіли і на руки представників держав - членів ОН.

День Жінки 8-го березня — це початок нашої дії в обороні української жінки!

Управа СФУЖО

В. Давиденко

ПЕКУЧІ ПРОБЛЕМИ НАШОЇ МОВИ

(4)

А чи наші пластуни і сумівці знають такі слова на означення молодого чоловіка чи нежонатця - „холостяка", як „парубок" чи збірного „парубоцтво", „порубота"? Наші сини вже не „парубкують", вони на означення цього способу життя позичають будь - які слова з чужих мов, аби не свої. А чому? Бо то припахає „мужицькою мовою". І на всяких імпрезах ми обов'язково мусимо виступати тільки у „вечерових строях". Проте, і в перекладі Святого Письма читаємо: „Ховалося від мене парубоцтво, старі діди стояли повстававши" (К. Іов. 61). Та й Шевченко не цурався цього слова, пишучи: Дівчата гуляли, „жартували з парубками, деякі співали".

А слово „дівка"? У москалів воно звучить як вульгарне слово. А у нас „з гарної дівки й гарна молодиця". У нас „дівка на порі". У нас „Дунай воду несе, а дівка косу чеше". Відстрашили нас москалі від цього слова.

Чи не самі ми себе русифікуємо в наших мандрах по чужих країнах?

Роздмухали у нас оту злощасну дискусію навколо „апострофа". Певна річ, що без цього клятого апострофа галичани і буковинці дуже добре обходились, алеж при творенні єдиної літературної мови мусять бути взаємні поступки, і наддніпрянець слово „бють", „пють" без апострофа так і прочитає і вимовить „бють", „пють", а галичанин без апострофа вимовлятиме замість поправного „буря", „з моря", „з горя" — „бур'я", „з мор'я", „з гор'я", що заперечує норми нашої ортоепії.

Українська загальнолітературна мова, як історично створена мовна спільність, включає в себе всю сукупність мовних засобів нашого народу, в тому числі й різні місцеві та професійні діялекти - говори, яких немає в загальнонародній мові. І створена вона на засаді компромісовій, відкидаючи одне, а приймаючи інше згідно з етнографічними і лінгвістичними принципами. У зв'язку з апострофом, довкола якого в 1929 році велися в Харкові на засіданнях Правописної комісії гарячі дебати, пригадується карикатура в гумористичному журналі „Червоному Перці". Перед вітриною ресторану стоять два обшарпані, в залатаних піджачках сільські вчителі і, з заздрістю дивлячись, як люди п'ють пиво, ведуть розмову. Один з них питається: „А як ти думаєш, з чим вони його п'ють, з апострофом чи без апострофа?" — На це другий відповідає: „З солоними бубликами". І ще з тих часів пригадується така обурена заява противника апострофа: „Та я, бий мене сила Божа, і м'яса не їстиму з апострофом!"

(Продовження буде)

Петро Одарченко

БЕЗСМЕРТНИЙ ТВІР ГЕНІЯЛЬНОГО ПОЕТА

(До 130-ліття „Кавказу" Т. Г. Шевченка)

1

„Борітеся — поборете!"
Т. ШЕВЧЕНКО

У літературній творчості Т. Г. Шевченка рік 1845 був найпродуктивніший; того пам'ятного року великий український поет написав свої найкращі твори: „Єретик" („Іван Гус"), поему „Сліпий", („Невольник"), містерію „Великий Льох", поезію „Стоїть в селі Суботові", поему „Наймичка", „Кавказ", „Посланіє", „Холодний яр", „Давидові Псалми", „Маленькій Мар'яні", „Минають дні, минають ночі", „Три літа" і „Заповіт" („Як умру, то поховайте). Поетична творчість Шевченка досягла свого зеніту.

Серед цих творів особливе місце займає „Кавказ". Вперше опубліковано цей твір у Ляйпцігу 1859 року. До того часу й після того „Кавказ" розповсюджувався в рукописних копіях. Із численних списків цього твору до нас дійшло двадцять три списки, що належать до 40-90 рр. XIX століття. [1]

Оригінал „Кавказу" зберігся й до наших часів. Цей твір Шевченко переписав разом із іншими творами 1843-1845 рр. і склав із них рукописну збірку „Три літа". Під час арешту 1847 року ця збірка попала в руки жандармів і кілька років переховувалася в архіві „Третього відділу власної Його величности канцелярії", а пізніше понад півстоліття — в архіві департаменту поліції. Після революції 1905 року Шевченкові автографи передано до чернігівського „Музею українських древностей". Тепер автографи Шевченка, а зокрема й збірка „Три літа", зберігаються у відділі рукописів Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка Академії Наук УССР. [2]

Така доля рукопису Шевченка „Кавказ".

На початку 1845 року Шевченко зустрівся з відомим тоді поетом Афанасьєвим-Чужбинським, який перед тим побував на Кавказі. Шевченко розпитував про найменші подробиці життя кавказьких народів, що тоді вели героїчну війну проти російських загарбників. Що ж розповідав Шевченкові Афанасьєв-Чужбинський? Про це можна судити з чотирьох нарисів Афанасьєва-Чужбинського про Кавказ. В одному з них він писав про високі моральні якості кавказьких народів, про їх гостинність, ввічливість, мужність і хоробрість. Влітку 1845 року царський уряд намагався захопити резиденцію Шаміля Дарґо. Ціною величезних зусиль і втрат царським військам вдалося зруйнувати резиденцію Шаміля. Але російський експедиційний корпус під час відступу був розбитий. Російське військо втратило трьох генералів, 141 офіцера і більш як 2.800 солдатів. „Факт поразки царських військ..., при чому поразки від озброєного народу, що захищав свою свободу, не міг не викликати у Шевченка — революціонера того душевного піднесення, яке так помітно відбилося на рядках „Кавказу" [3]. Під час Даргінського походу загинув і близький приятель Шевченка Яків де Бальмен, який у 1844 році разом із художником М. Башиловим переписав польською транскрипцією та ілюстрував збірку „Вірші Т. Шевченка". У своїй присвяті, якою закінчується „Кавказ", Шевченко писав про нього:

„... Не за Україну,
А за її ката,
довелось пролить
Кров добру, не чорну.
Довелось запить
З московської чаші
московську отруту!"

Отже під впливом подій на Кавказі та під безпосереднім враженням вістки про загибель свого приятеля Шевченко 18 листопада 1845 року в Переяславі написав свій безсмертний твір „Кавказ".

Починається твір могутнім ствердженням нескорености й непереможности народу, що бореться проти жорстокого окупанта за свою свободу й незалежність.

Цю непереможність і безсмертність народу-борця втілює образ Прометея. Хижу загарбницьку Росію втілює образ орла. Кавказькі народи — як той Прометей — зазнають невимовних страждань, але не коряться жорстокому й могутньому ворогові. Царська Росія — як той орел хижий — розбиває серце поневоленому, але не скореному народові. Шевченко показує співвідношення двох сил: хижої, жорстокої загарбницької сили і сили закованої, але нескореної, безсмертної, яка „знову оживає і сміється знову".

Ніякі жорстокі знущання окупантів-поневолювачів не зламають опір мужніх борців за свободу;

Шевченко висловлює свою непохитну віру в те, що національний і політичний гніт і знущання над поневоленими народами Росії не вічні, що „встане воля" і що тоді „помоляться всі язики вовіки і віки".

Далі гнівний протест проти окупанта-поневолювача набирає форм сатири. Пародіюючи мову царських маніфестів, Шевченко викриває облудність царських „милостей", показуючи, як ці „милості" здійснюються на практиці:

Отам-то милостиві ми
Ненагодовану і голу
Застукали сердешну волю
Та й цькуємо.

Шевченко показує тяжкі наслідки загарбницької війни:

Лягло кістьми
Людей муштрованих
чимало...

Показує безмежні страждання й муки кавказьких народів:

А сліз, а крови? напоїть
Всіх імператорів би стало
З дітьми і внуками,
втопить
В сльозах удов'їх...

„Огненне море" удовиних, дівочих, материх, батькових сліз — це образ безмежного горя, безмежних страждань, викликаних війною й звірствами окупантів.

(Продовження буде)
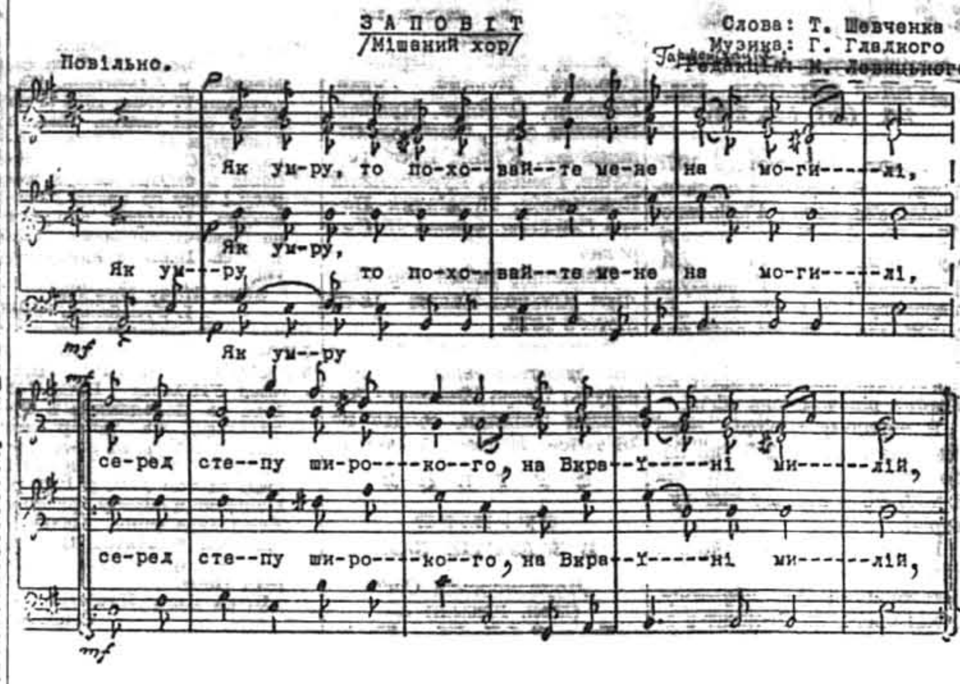
[1] С. Д. Попель. „Списки поеми Шевченка „Кавказ". Збірник праць 14-ої Наукової Шевченківської Конференції. К. Вид. Академії Наук. 1966, стор. 127-169.

[2] Т. Шевченко. Три літа. Автографи поезій 1843-1845 років. Київ. „Наукова думка". 1966. (Післямова Є. Шаблієвського, стор. 111).

[3] Ю. О. Івакін. Коментар до „Кобзаря" Шевченка. Київ. В-во „Наукова думка". 1964, стор. 283.

ЗАПОВІТ Т. ШЕВЧЕНКА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

Щоб лани широкополі,
І Дніпро, і кручі
Було видно, було чути,
Як реве ревучий.

Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте,
І вражою злою кров'ю
Волю окропіте.

І мене в сім'ї великій,
В сім'ї вольній, новій,
Не забудьте пом'янути
Незлим тихим словом.

М. Лисенка є значно слабшою від його ж кантати „Б'ють пороги". Серед великої кількости українських пісень гармонізованих М. Леонтовичем найліпшим вважаються „Щедрик", „Дударик", „Ой пряду, пряду", що знайшли високу оцінку і серед української і серед чужинецької критики. Коли ми порівняємо патріотичні твори К. Стеценка, до яких належить Заповіт, то сильними, імпонуючими будуть „Живи, Україно", „Вкраїно Мати!" „Слава Вкраїні!", слабшим — „Покинь, мій синочку, ридати" і найслабшим є Заповіт. Через зміну мелодії, різночасові вступи партій, внесення, я б сказав, „сантиментального" мажору наприкінці — Заповіт у цій редакції втратив характер урочистого гимну і став звичайною піснею, а до того мало надається до масового співу.

Дуже вдалим треба признати перетворення Заповіту Г. Гладкого з чоловічого на мішаний хор М. Левицьким. Зниження партитури на півтора тони дає можливість виконання для всіх, і голосово сильніших і слабших хорів. Передавши мелодію сопрановій партії і дещо змінивши у басовій, М. Левицький дав цікаві і легкі до виконання середні — альтову і тенорову — партії. Взагалі Заповіт Г. Гладкого в обробці М. Левицького є такий цікавий і легкий до вивчення, що нездалими були б і диригент і співаки, які б за одну двогодинну пробу не затямили б його напам'ять на віки вічні.

Першим, хто високо оцінив Заповіт Г. Гладкого в редакції М. Левицького, був К. Стеценко. За влади Директорії К. Стеценко керував Музичним Відділом Міністерства Освіти. Під його безпосереднім керуванням цей Музичний Відділ видав Нотну Бібліотеку для українських народних хорів, що містила в собі велику кількість пісень різних авторів і між ними і Заповіт Г. Гладкого в редакції М. Левицького; Заповіту в інших редакціях в цих збірниках не було. За появу Заповіту Г. Гладкого-М. Левицького друком ми зобов'язані вдячністю К. Стеценкові.

Велику кількість комплектів Нотної Бібліотеки забрала з собою у світову мистецьку подорож Українська Республіканська Капеля з О. Кошицем і таким чином і Заповіт Г. Гладкого-М. Левицького дістався у широкий світ. Співав його О. Кошиць з Капелею і своїми хорами в Европі і Північній та Південній Америці; співала колишня помічниця О. Кошиця П.І. Щуровська в Чехословаччині; співав його і я також із своїми хорами в Чехо-Словаччині й тут в Америці; співали й співають багато хорів, на жаль, не зазначаючи справжнього автора музики — Г. Гладкого.

На закінчення дозволю собі висловити такі свої думки:

1. Не сміє бути у вільному світі українського хору чи то концертового, чи церковного, чи шкільного, який поруч з „Ще не вмерла" не співав би „Заповіт" Г. Гладкого-М. Левицького. Диригенти мусять зробити все від них залежне, щоб знання Заповіту поширилося і поза їхніми хорами і щоб в співі Заповіту на шевченківських академіях приймали участь і всі присутні;

2. Не сміє продовжуватися кривда, заподіяна творцеві музики: в нотах і програмах мусить точно зазначатися ім'я й прізвище — Гордій Гладкий.

Щодо вшанування пам'яти Т. Шевченка, дуже добрий приклад дав у минулому році Ню Йорк: академія розпочалася співом всіма присутніми Заповіту, а скінчилася співом всіма присутніми гимну „Ще не вмерла". Очевидно, між упорядниками були ті, що пам'ятали, за Центральної Ради дні народження і смерти Т. Шевченка були проголошені Державним святом.

І. СВІТЛИЧНИЙ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

клепних вигадок, що порочать радянський державний і суспільний лад, а так само розповсюдження або виготовлення чи зберігання з цією ж метою літератури такого ж змісту"). Свою діяльність Корольчук нібито провадив впродовж п'яти років, втягаючи у неї також інших осіб. Зокрема він мав поширювати такі публікації як журнал „Сучасність", збірку В. Чорновола „Лихо з розуму", журнал „Свобода і батьківщина", „Дві українські енциклопедії" (видання „Прологу"), листівку про підпал Бібліотеки Академії Наук УССР у Києві в 1964 р., та про процес Погружальського, що вчинив пожежу; вів розмови про русифікацію України і т.п. Корольчука засудили на чотири роки таборів суворого режиму.

За інформаціями найновішого, 33-го випуску „Хроніки біжучих подій", в серпні 1973 року перед обласним судом у Івано-Франківську відбувся процес проти п'ятьох молодих українців, а саме: Дмитра Гринькова, 1948 року народження, Миколи Мотрюка, 1949 року народження, Івана Шовкового, 1950 року народження (усі три з закінченою середньою освітою, слюсарі з Коломийського району), Дмитра Демидова, 1948 року народження (інженер-механік) та Романа Чуприя, 1946 року народження (студент Політехнічного інституту у Львові). Усіх підсудних обвинувачували за статтею 62 КК КРСР, а також за такими статтями: 64 („організаційна діяльність спрямована на вчинення особливо небезпечних державних злочинів, а так само участь у антирадянській організації"), 223 („розкрадання вогнестрільної зброї, бойових припасів, або вибухових речовин"), 140 („крадіж"), 81 („розкрадання державного або громадського майна шляхом крадежу"), та за статтею 222 („незаконне носіння, виготовлення, зберігання або збут вогнестрільної чи холодної зброї, або вибухових речовин").

Обвинуваченим закидали, що вони в 1971 році домовились „створити нелегальну антирадянську організацію для боротьби проти радянської влади з метою відірвання Української РСР від СРСР і утворення т. зв. самостійної України, шляхом притягнення до неї нових членів, ідейної підготовки членства та інших людей в антирадянському дусі, встановлення зв'язків з іншими, ворожими Союзові організаціями, в тому також з такими, що знаходяться за кордоном". Ініціятиву для утворення такої організації нібито дав Д. Гриньків, а також був автором її назви „Союз української молоді Галичини". Впродовж 1972-1973 рр. члени Союзу відбували сходини, читали антирежимну літературу та співали „націоналістичні пісні". Їм також закидали, що вони мали зброю.

Обвинувачені нібито визнали себе винними і покаялись. Їх засудили: Гринькова на 7 років табору суворого режиму і 3 роки заслання; Шовкового і Демидова на 5 років таборів суворого режиму; Мотрюка і Чуприя на 4 роки таборів суворого режиму.

„Щасливе життя"

Ню Йорк. — Газета „Новое Русское Слово" з 14-го лютого ц.р. подає заклик відомого російського письменника, дисидента Анатолія Левітина-Краснова. Він звертається до людей доброї волі, щоб вони допомогли — Валентині Осиповій (Машковій), яка сьогодні перебуває у місті Александрові, Владимірської области. Її, ще студенткою, з чоловіком Володимиром, заслано в концлагер і після десяти років звільнено.

Тепер Валентина Осипова на волі, проте, в яких умовинах? Живе вона у дерев'яному домі, на вершку горба й крізь щілини і діри його прошивають холодні вітри. Цей дім ніяк не надається, щоб взимку в ньому проживати, тим більше, що він близько озера і в ньому безперервна вологість. У Валентини Осипової важка недуга серця і гепатит. Тим часом щоденно їй приходиться ходити далеко за водою і самій рубати дрова, бо чоловіка немає вдома. Вона працює в міському парку, розпродуючи квитки вступу, й за це отримує 60 карбованців місячної платні. Але, як їй на ці гроші жити, коли тільки за мешкання вона платить половину заробітної платні, а на інші кошти прожитку їй не залишається майже нічого.

Валентині Осиповій лікар приписав дієту, але єдине чим вона харчується це — ... чорний хліб і бараболя. Живе вона в крайній нужді і нізвідкіль їй очікувати допомоги, тим більше, що коли в неї і є друзі, вони самі живуть у матеріяльних злиднях. І так Валентина Осипова чекає на допомогу, а за нею незчисленна черга інших „щасливих" жінок, до яких совєтський уряд ставиться „з пошаною", обдаровує професійними можливостями, орденами і таким „добробутом".

Президент Форд і Роналд Ріґен не погоджуються щодо напрямних Республіканської партії

Вашингтон. — На Конференції провідників Республіканської партії президент Джералд Форд у п'ятницю, 7 березня, ще раз заявляючи, що він в 1976-му році буде таки старатися здобути номінацію на пост президента, закликав провідцісі партії зробити її „доступною для всіх, хто дбає про цю славну країну". Хоча Президент не заатакував поіменно консервативних елементів республіканської партії, або тих, які навіть пропонують створити окрему консервативну партію, то його слова ясно відкидали становище тих осіб, які вважають, що Республіканська партія повинна мати більш „ідеологічний характер", тобто, віддзеркалювати політичні погляди консервативної частини американського суспільства. Президент твердив, що Республіканська партія, яка тепер „находиться в дуже критичній ситуації", повинна охоплювати осіб з різними політичними поглядами, а не ставати речником тільки одного погляду. Він сказав, що тільки тоді зміниться критична ситуація, віддзеркалена в опинуваннях які виявили, що тільки 18 відсотків американського населення вважають себе республіканцями.

Подібні думки на цій Конференції республіканських активістів висловив віцепрезидент Нелсон Рокефеллер, який також закликав до задержання двопартійної системи в ЗСА і твердив, що ці дві партії повинні охоплювати різні елементи, а не щоб одна партія була „лівою", а друга „правою".

Натомість день пізніше, в суботу, 8 березня, колишній каліфорнійський губернатор Роналд Ріґен на цій самій Конференції скритикував погляди президента Форда і віцепрезидента Рокефеллера, заявляючи, що політична партія не може охоплювати всіх політичних поглядів і не може відкидати своїх „підставових переконань" тільки задля того, щоб збільшити своє членство. Він твердив, що Республіканська партія не притягне нових членів, якщо буде тільки наслідувати політику і програму Демократичної партії, натомість закликав республіканців представити виборцям альтернативну програму, базовану на консервативних принципах.

В обороні Церкви і народу

З нагоди 83-тіх уродин Первоієрарха Помісної Української Католицької Церкви Блаженнішого Патріярха Йосифа відбулися в Ютиці, Н. Й. в неділю 16 лютого святочні сходини парафіян церкви св. Володимира і Ольги.

Пані В. Смик відчитала прегарну поему Романа Завадовича, присвячену Первоієрархові. Потім о. крилошанин Богдан Смик дав основну доповідь про діяльність Блаженнішого Патріярха на церковному міжнародному форумі в обороні нашої Церкви і народу.

У своїй доповіді прелеґент проаналізував основно окремі виступи Блаженнішого Патріярха, в тому виступ перед Святішим Отцем в дні 24 листопада 1973 року та виступ під час Синоду Єпископів Католицької Церкви в жовтні минулого року. Прелеґент підкреслив зокрема, як вдало і відважно представив Блаженніший Патріярх трагічне положення нашої Церкви в СССР, вказавши на мученицьку смертя єпископів, священиків і вірних, які в таких страшних обставинах не відреклися своєї віри.

Величезне значення отих виступів Блаженнішого Патріярха в тому, що вони були зроблені на міжнародному форумі перед тисячами церковних достойників, представництв різних урядів та міжнародних пресових агенств. Прелеґент підкреслив, що вже давно український достойник не мав змоги на такому форумі і з таким розголосом сказати світові і власть імущим правду про положення нашої Церкви і про недолю українського народу.

Виступи Блаженнішого Патріярха, як теж інших наших Владик ідуть сьогодні, на думку прелеґента, в правильному напрямі пропаґування помісности Церкви, тобто розвитку плюралізму, який прийшов на зміну нездоровим тенденціям останніх десятиліть, щоб затерти національні обличчя поодиноких церков для створення однієї уніформованої Церкви. Помісність, плюралізму у церковній структурі допоможе зберегти самостійність окремих Церков, питоменності та красу їх обряду і все те, що робить Церкву в очах вірних рідною, стаючи для них джерелом наснаги і онови і допомогою, щоб вдержати при своєму молоде покоління.

На закінчиння своєї вдумливої доповіді прелеґент зацитував довший розділ з промови священика молодшої ґенерації, о. д-ра С. Гаврашка, постулятора канонізації Слуги Божого Митрополита Андрея, з висловами подяки для Блаженнішого Патріярха Йосифа за його відважні і вагомі виступи і дії в обороні нашої Церкви і народу.

З нагоди 83-тіх уродин Блаженнішого Патріярха вислано теж на день 17 лютого від парафіян церкви св. Володимира і Ольги в Ютиці дар любови та десятки побажань для нашого улюбленого Пастиря і Духовного Провідника.

І. С.

СПОРТ

ГАКІВКА

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — АЙРОНБАВНД Г.К. 2:10 (1:5, 1:3, 0:2)

Нюарк, 11-го лютого 1975 року. — Вперше в своїй історії, гаківкова дружина „Ч. Січі" зазнала високої, двоциферної поразки 2:10. В звітових змаганнях нашим гаківкарям не виходила гра, в якій особливо завели дефензивні лінії та воротар, що в І-му періоді пропустив 4-ри за порядком легкиг до оборони — ґолів. Треба відзначити, що до значного ослаблення дефензиви „Ч. Січі" спричинилася контузія в І-му періоді визначного змагуна, яким є Йосип Гудак. Єдиного ґоля в І-му періоді для „Ч. Січі" здобув Кресінгер. В ІІ-му періоді Євген Семенюк з асисти І. Суровича знизив вислід 2:5, та після цього господарі стрілили дальших 3-ри ґолі. В ІІІ-му періоді Айронбавнд встановив кінцевий вислід 10:2 і таким чином зреванжувався за свою програну в „Січовиками" у фіналі за Чашу в І-й половині сезону.

„ЧОРНОМОРСЬКА СІЧ" — „ІҐЕЛС" ЮНЬЙОН Г.К. 2:1 (0:1, 0:0, 2:0).

Нюарк 18-го лютого 1975 року. — В чергових першенських змаганнях Гаківкової Ліги Юньйон Кавнті, що відбулися на льодовій арені Айронбавнду, „Ч. Січ" здобула перемогу 2:1 з клюбом „Іґелс", що в цьому році має значно кращі осяги і разом з „Січовиками" претендує на звання віцечемпіона ліги.

В першому періоді гості здобули ведення 1:0, що його втримали на протязі теж і другого - періоду тієї зустрічі.

Щойно в ІІІ-му періоді „Ч. Січ" зломала опір „Іґелс" і остаточно здобула перемогу, після цього, як Бронкат з асисти Гудака і Олійник від Мельника, стрілили вирівнюючого та врешті переможнього - ґолі. Краще цим разом показали себе дефезивні лінії і звичайно слабший оборонець І. Сурович.

Проводові гаківкової дружини слід би попрацювати з нашими молодшими змагунами, які в більшості висиджують на лавці резервових в цей час, як дуже часто в грі виступають більш „упривільйовані" старші гаківкарі, які в наступному році не зможуть вже виступати в складі дружини.

Склад „Ч. Січі": Барбадин, Сурович, Будний, Гудак, Мельник, Олійник, Мушато, Бронкат, Масі, Семенюк, Семанишин, Кулик, Кресінґер, Кузів, Голюка, Куровицький Кравченюк. Провідник Петро Семенюк, тренер Д. Сурович.

Показник табелі гор Гак. Ліги Юньйон Кавнті 18-го лютого 1975.

	точок	воріт
1. Айронбавнд Г.К.	27:3	94:29
2. „Ч. СІЧ"	19:7	49:38
3. Ню Провіденс Г.К.	18:8	57:60
4. Іґелс, Юньйон Г.К.	16:10	52:36
5. Розел Кетолік Г.К.	14:14	48:44
6. Вестфілд Г.К.	7:19	33:70
7. Сомерсет Г.К.	3:17	30:86

В показнику стрільців ґолів і здобутих асист „Ч. Січі" ведуть: Петро Мельник і Валентин Олійник, обидва по 16 точок, Мушато 14 точок.

ФУТБОЛ

ТУРНІРИ В ЗАКРИТІЙ ЗАЛІ

„Чорноморська Січ" (Мол. Юнаки) — „Четтам" С.К. (Мол. Юн.) 2 : 0

„Чорноморська Січ" (Мал. Юнаки) — „Ексон" Савд Ор. (М. Юн.) 2 : 1

Савд Орендж 5 - 15 лютого 1975 р. — В двох останніх зустрічах першенського турніру в залі середньої школи Савт Оренджу, молодші юнаки „Ч. Січі" здобули дві заслужені перемоги і цим самим зміцнили свою позицію в показнику табелі ґор на ІІ-му місці. В грі футбольним клюбом Четтам, обидва переможні ґолі стрілив Андрій Голинський.

В зустрічі з Савт Оренджі ґолі здобули: А. Голинський і Маркіян Паславський. В обидвох змаганнях слід відзначити гарну і завзяту гру: Андрія Бакуна, Леоніда Ратника та воротаря Маркіяна Хамуляка.

„Чорноморська Січ" (Новаки) — „Четтам" С.К. (Новаки) 3 : 3

„Чорноморська Січ" (Новаки) — „Савт Орендж (Новаки) 2 : 0

Новацька дружина „А" значно зміцнила свою позицію лідера показника табелі гор і має певні можливості здобути звання чемпіона турніру, для чого в останніх двох рундах мусить здобути мінімум - одну точку. Переможні ґолі в зустрічі з Четтам стрілили: М. Хамуляк 2 і лідер стрільців новацької групи, випускник Спортової Школи „Ч. Січі" — Павло Гунчак.

В змаганнях з Савт Оренджем, переможні ґолі здобули: Мирон Олесницький і Павло Гунчак. В складі тієї дружини пописуються: М. Хамуляк, Чех, Б. Турянський, Ходновський, Зелик, брати Василаки, майже усі учасники згаданої Спортової Школи. Провідником дружини в цьому турнірі є мгр І. Хамуляк.

„Чорноморська Січ" (Новаки) „Б" — „Мейплс" С.К. (Новаки) 1 : 4

„Чорноморська Січ" (Новаки) „Б" — „Елизабет" С.К. (Новаки) 1 : 3

Наймолодші футболісти „Ч. Січі" продовжують програвати, але з кожною грою вони прогресують і взагалі гарно себе презентують із значно старшими і досвідченими клюбами. Почесні ґолі продовжують здобувати: Тарас Стефуришин, С. Турянський і Данило Гунчак.

О. Твардовський

Нові грамофонні платівки

Знана наша концертова співачка (лірич. — драмат. сопран), колишня абсольвентка консерваторії в Празі Іванна Синенька-Іваницька наспівала для грамоф. платівки серію українських сольоспівів з фортеп., які появилися на двох довгограючих платівках. На одній сторінці кожної платівки є авторські пісні, а на другій сторінці народні. З авторських пісень є сольоспіви Матюка, Лопатинського, Людкевича, Стеценка, Лисенка, Січинського і Н. Нижанківського, а народні в обрібках Барвінського, Людкевича, Лиська і Лятошинського. Є це немов огляд сольоспівів наших композиторів, деякі малознані, чи радше маловиконувані, як хоча б Степового „Ні не співай пісень веселих" і „Зимою". Також малознані є обрібки народних пісень Барвінського, Лиська і Лятошинського.

Голос співачки звучить свіжо, чисто, блистить високими тонами, а виконання пісень бездоганне; словом; слухати цю платівку це мистецька насолода. Фортепіяновий акомпаньямент у руках досвідчених піяністів П. Кев., Г. Коваль, Г. Куп і Й. Кар-Бертолі. Платівки награні в Зах. Німеччині і виконані дуже дбайливо.

О. З.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ФАННІ БРАНКО, членка УНСоюзу Відд. 147 Б-ва св. Михаїла в Аллентавн, Па., померла 17 січня 1975 р. на 63-му році життя. Нар. в Гілбертон, Па. і стала членкою УНС в 1967 р. Полишила в смутку сестри Тересу і Еву та брата Александра. Похорон відбувся на Греко-Католицькому цвинтарі св. Івана в Вайтголл, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
І. Гуцайлюк, секр.

ПРОКІП САВЧИНСЬКИЙ, МИХАЙЛО РОБЕРТ ШД, член УНСоюзу Відд. 105 Б-ва св. Володимира в Філядельфії, Па., помер 4-го жовтня 1974 р. на 80-му році життя. Нар. в Україні і став членом УНС в 1920 р. Полишив в смутку дружину Еву і двох синів. Похорон відбувся 8 жовтня 1974 р. на цвинтарі Сан-Ен Меморіял Парк.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ПАВЛИНА ГЛАТКА, членка УНСоюзу Відд. 259 Т-ва Рождества П.В. в Чикаґо, Ілл., померла 30 вересня на 83-му році життя. Нар. в Зах. Україні і стала членкою УНС в 1940 р. Полишила в смутку дочок Марію Катлін та сина Івана. Похорон відбувся на цвинтарі св. Марії Евергрін, Ілл.
Вічна Їй Пам'ять!
Юлія Туглік, секр.

Отець прот. **АНТІН СТАНГРИН**, член УНСоюзу Відд. 50 в Лорейн, Огайо, помер 18 вересня 1974 р. на 78-му році життя. Нар. в Західній Україні і став членом УНС в 1925 році. Полишив в смутку дружину, дві дочки і чотири внуки. Похорон відбувся на цвинтарі св. Андрія в Сав Бавнд Бруку, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
Л. Кичун, секр.

ІВАН САВКА, член УНСоюзу Відд. 376 Т-ва ім. Тараса Шевченка в Торп, Вісконсин, помер 1 листопада 1974 р. на 57-му році життя. Нар. в Міннеаполісі, Мінн. і став членом УНС в 1948 р. Полишив в смутку маму Марію, чотири сестри і одного брата. Похорон відбувся 4 листопада 1974 р. на цвинтарі Св. Духа в Торп, Вісконсин.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Ґвазда, секр.

РУДОЛЬФ Ф. ВЕСЕЛИЙ, член УНСоюзу Відд. 19 Т-ва ім. Дмитра Галичина в Ню Йорку, Н. Й., помер 10 листопада 1974 р. на 58 році життя. Нар. в Ню Йорку, Н. Й., став членом УНС в 1969 р. Полишив в смутку сестру Грейс. Похорон відбувся на цвинтарі Лінден Гілл в Голліс Гіллс, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
Р. С. Голіят, секр.

ЮХИМ ПАНАСЮК МИКИТЕНКО, член УНСоюзу Відд. 488 Т-ва ім. Івана Мазепи в Вест Айслип, Лонг Айленд Сіті, Н. Й., помер 4 листопада 1974 р. на 79-му році життя. Нар. в 1895 р. в Когутівці, Херсонщина, Україна, став членом УНС в 1951 р. Полишив в смутку дружину Михайлину. Похорон відбувся 7 листопада 1974 р. на цвинтарі Норт Бабилон в Норт Бабилон, Н. Й.
Вічна Їй Пам'ять!
Іванна Завируха, секр.

ПЕТРО ЛЮТАК, член УНСоюзу Відд. 287 в Джерзі Сіті, Н. Дж., помер 16 жовтня 1974 р. на 72-му році життя. Нар. 1902 р. в Україні, став членом в 1949 р. Полишив в смутку дружину Марію. Похорон відбувся 21 жовтня 1974 р. на цвинтарі Гейт оф Гевен в Гановер, Н. Дж.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

МИХАЙЛО ДУТКО, член УНСоюзу Відд. 204 Т-ва ім. о. А. Гончаренка в Ню Йорку, помер 9 вересня 1974 р. на 70-му році життя. Нар. в 1904 р. в Гостинцеві, пов. Мостиска, Україна, став членом УНС в 1957 році. Полишив в смутку дружину Гелену, сина Фелікса 2 внуків і брата в краю. Похорон відбувся 13 вересня 1974 р. на цвинтарі Оливна Гора в Квінсі, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
Управа Відділу

ГЕЛЕНА ЛЕКІСТОН, членка Відд. 42 Т-ва ім. Т. Шевченка в Пассайку, Н. Дж., померла на 55 році життя. Стала членкою УНС в 1947 р. Полишила в смутку сина Рональда, матір Марію сестру Францес і брата Теодора.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

АННА СОСНОВСЬКА, членка УНСоюзу Відд. 248 Т-ва св. Михаїла в Чикаґо, Ілл., померла 12 листопада 1974 р. на 82 році життя. Нар. в 1892 р., стала членкою УНС в 1935 р. Полишила в смутку мужа Олександра, дочок Магдалину і Марію. Похорон відбувся 15 листопада 1974 р. на цвинтарі Голи Сепулхре в Ворт, Ілл.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

СТЕФАН ГРИНДИК, член УНСоюзу Відд. 127 Б-ва св. Миколая в Боффало, Н. Й., помер 14 листопада 1974 р. на 66-му році життя, Нар в 1908 р., став членом УНС в 1949 р. Похорон відбувся 18 листопада 1974 на цвинтар св. Матея в Ґарденсвіл, Н. Й.
Секретар

АННА ЛЕМЕШКА, членка УНСоюзу Відд. 73 Тва ім. Т. Шевченка в Провіденс, Р. Ай., померла 9 листопада 1974 р. на 79 році життя. Нар. в 1895 р. в Чернигівці, пов. Збараж, стала членкою УНС в 1940 р. Полишила в смутку мужа Антона, дочку — Джені, сина — Теодора і 6 внуків. Похорон відбувся 12 листопада 1974 р. на цвинтарі Сван Поинт в Провіден., Р. Ай.
Вічна Їй Пам'ять!
Д. Василик, секр.

ПЕТРОНЕЛЯ ВІБЛЯН членка УНСоюзу Відд. 140 Б-ва св. Михаїла Янґставн, О., померла 10 жовтня 1974 р. на 79 році життя. Нар. в 1895 р. в Україні, стала членкою УНС в 1941 р. Полишила в смутку дочку Анну і сина Миколу. Похорон відбувся 12 жовтня 1974 р. на цвинтарі Мт. Калварії в Янґставн, Огайо.
Вічна Їй Пам'ять!
І. Сенеч, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСоюзу

П'ЯТНИЦЯ 14-го БЕРЕЗНЯ 1975 р.

НЮАРК-ІРВІНҐТОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Зап. Січ 371 Відділ о год. 7.00 веч. в залі УНДому в Ірвінґтоні. Прохається членів вирівняти залеглі вкладки.
Стефанія Отеців, гол.
В. Шпірка, заст. гол.
Леся Назарук, касир
Ю. Баранок, фін. секр.

НЕДІЛЯ 16-го БЕРЕЗНЯ 1975 р.

ПАССЕЙК, Н. ДЖ. Місячні збори 42-го Відд. ім. Тараса Шевченка відбудуться о год. 2-ій по пол. в УНДомі при 237 Гоуп Евеню в Пассейку. Є важні справи, просимо всіх членів прийти. В. Марущак рекордовий секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. Місячні Т-ва Запорожська Січ Відділ 206 відбудуться о год. 1-ій по полудні в парафіяльній залі 74 Гарис Еве. Зараз по зборах Товариства о год. 3-ій відбудуться збори Окружних Відділів. Члени і урядники зобов'язані прийти, бо є важні справи.
УПРАВА

ТАРЗАН, Ч. 7266. ТАРЗАН МІЖ МАВПАМИ

Тепер дам відповідь щодо мого імени... Плем'я назвало мене „Тарзаном", що означає „білошкірий" в мові мавп!

„Самозрозуміло, що в порівнанні з молодими мавпами племени, Тарзан був маленький і слабкий... Але не зважаючи на мій малий ріст я в нічому не відставав від мавп".

„Коли мені минуло 10 років, я почав завважувати, як я дуже відрізнявся від решти племени — Моя безволоса шкіра, маленький рот, малі й білі зуби — Як я прагнув мати „чудовий" широкий ніс, який охоплював би половину мого обличчя... Я думав, що я дуже бридкий!!!"